TELEKOM SLOVENIJE, D.D.

STROŠKOVNI MODEL DRUŽBE TELEKOM SLOVENIJE
za storitve medomrežnega povezovanja – zaključevanje, posredovanje, tranzit
(LRIC, top down)

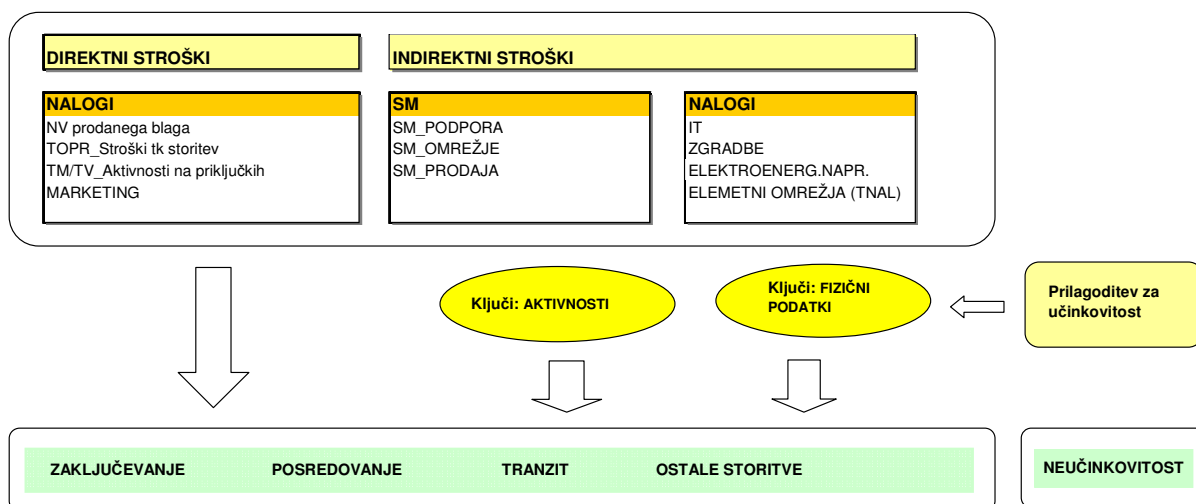**Ljubljana, november 2008**

KAZALO

1 IZHODIŠČA POSTAVITVE STROŠKOVNEGA MODELA DRUŽBE TELEKOM SLOVENIJE (LRIC, top down)

1.1 Cilj, namen in značilnosti stroškovnega modela TS za storitve medomrežnega povezovanja (LRIC, top down)

Cilj stroškovnega modela je izračun stroškovnih cen storitev medomrežnega povezovanja. Značilnosti LRIC top down stroškovnega modela so:

~ postavljen je od zgoraj navzdol (Top-down),
~ temelji na tekočih stroških (CCA) in vključuje stroške financiranja (WACC),
~ izvede se prilagoditev stroškov za dolgoročno učinkovito zagotavljanje storitev,
~ izdelan je v excelu, vhodni podatki stroškov pa izhajajo iz poročil o stroških v sistemu SAP.

Slika 1: *Stroškovni model družbe Telekom Slovenije za medomrežno povezovanje (LRIC, top down)*

Vir: *Telekom Slovenije, d. d.*

1.2 Obravnavane skupine storitev

Stroškovni model TS zagotavlja informacije o stroških po skupinah storitev na veleprodajnih, maloprodajnih in ostalih trgih.

Storitve, ki jih model vključuje so:

1. MEDOMREŽNO POSREDOVANJE_ZAKLJUČEVANJE
2. MEDOMREŽNO POSREDOVANJE_POSREDOVANJE
3. MEDOMREŽNO POSREDOVANJE_TRANZIT
4. MEDOMREŽNO POSREDOVANJE_NEREGULIRANE STORITVE
5. OSTALE STORITVE (WS brez medomrežnega povezovanje, RETAIL, OSTALO)
6. »NEUČINKOVITOST«

Storitev **zaključevanja** zajema zaključevanje klicev končnih uporabnikov iz sistema operaterja in zaključevanje mednarodnih klicev iz sistema operaterja na končne uporabnike v sistemu Telekoma. Klici od končnih uporabnikov v sistemu operaterja, ki jih posreduje operater, se preko medomrežne povezave zaključujejo pri končnih uporabnikih v omrežju Telekoma na geografskih številkah, dodeljenih s strani APEK.

Storitev **posredovanja** zajema telefonske klice končnih uporabnikov iz sistema Telekoma na končne uporabnike v sistemu operaterja. Storitev zajema posredovanje klica, ki izvira od naročnika v sistemu Telekoma in ga Telekom preko medomrežne povezave posreduje operaterju.

Storitev **nacionalnega tranzita** zajema telefonski promet, ki izvira pri končnih uporabnikih v sistemu operaterja in ga operater preko sistema Telekoma usmerja na končne uporabnike v omrežje drugega operaterja (mobilnega ali fiksnega) v Republiki Sloveniji.

Neregulirane storitve medomrežnega povezovanja so: dostopovne kapacitete, signalni vodi, dodatne storitve – klici na brezplačne številke, premijske številke, posebne številke, …

Ostale storitve zajemajo celoten nabor storitev veleprodaje, razen storitev medomrežnega povezovanja (ZAKUP NAROČNIŠKIH PRIKLJUČKOV (WLR), RAZVEZAN DOSTOP IN KOLOKACIJA, ŠIROKOPASOVNI DOSTOP, MEDNARODNE OPERATERSKE STORITVE, ZAKUP PASOVNE ŠIRINE, GOVORNE STORITVE IN ŠE NEKATERE), vse maloprodajne storitve (TELEFONIJA. ŠIROKOPASOVNE STORITVE, ZAKUP PASOVNE ŠIRINE, VPN IN ŠE NEKATERE), storitve netelekomunikacijskih dejavnosti (TURIZEM, PODPORNE STORITVE, NAJEM PROSTOROV,..).

»Neučinkovitost« predstavlja stroškovni objekt, na katerega razporejeni stroški so nepotrebni in ne predstavljajo optimalnega omrežja. Teh stroškov ne pripišemo nobenim storitvam. Glede na to, da LRIC model predpostavlja optimalno omrežje, se vsi stroški, ki so povezani z neoptimalnimi deli omrežja, razporejajo na to navidezno storitev.

1.3 Kategorije stroškov

Model obravnava naslednje kategorije stroškov:

~ OPEX
~ AMORTIZACIJA (HCA) IN DODATNA AMORTIZACIJA (CCA)
~ WACC

OPEX predstavljajo stroški nabavne vrednosti, stroški dela, materiala, storitev, električne energije, najemnin.

Pri amortizaciji se poleg amortizacije po preteklih cenah, upošteva tudi dodatna amortizacija zaradi prilagoditve sredstev na tekoče cene.

Stopnja WACC nam pove, kolikšna mora biti zahtevana donosnost, da se poplačajo davek na dobiček, obresti in lastniki podjetja. Izračun WACC je narejen po modelu CAPM po metodologiji Analysys Mason.

2   OPEX IN AMORTIZACIJA (HCA) – STROŠKI

Stroški se beležijo na stroškovne objekte in sicer stroškovna mesta in naloge. Na stroškovna mesta se beležijo predvsem stroški zaposlenih oz. stroški njihovih aktivnosti. Na naloge pa se beležijo stroški povezani s storitvami ter stroški povezani s sredstvi družbe.

2.1   Stroškovna mesta

Za potrebe stroškovnega modela so pripravljene skupine stroškovnih mest (glede na vrsto aktivnosti):

–   Informatika – Sektor za informatiko
–   Neprm.,varov. – Služba za upravljanje nepremičnin in Služba za varovanje
–   Zavarovanje – Služba za upravljanje s tveganji
–   Vozni park – Oddelek za vozni park
–   ADM_Uprava – Uprava družbe in Služba za razvoj poslovanja
–   ADM_Splošno – Sektorji za: računovodstvo, finance, kontroling, kadrovske, pravne in splošne zadeve
–   OMR_Investicije – Služba za investicije in spremljanje gradenj
–   OMR_Razvoj omrežja – Oddelek za omrežne rešitve
–   OMR_Vzdrževanje - Centri za vzdrževanja omrežja po lokacijah
–   OMR_Nadzor in upravljanje – Služba za nadzor in upravljanje omrežja (IP in TDM)
–   OMR_Splošno – Služba za podporo vzdrževanju
–   TEHN_Vključevanje in odprava napak – Sektor za vključevanje in odpravo napak
–   TEHN_Odprava napak 116 - Služba za tehnično podporo uporabnikom
–   PROD_Marketing – Sektor za marketing
–   PROD_Razvoj storitev – Oddelke za razvoj storitev
–   PROD_Operaterji – Sektor za operaterje
–   PROD_Poslovni – Sektor za poslovne uporabnike
–   PROD_Rezidenčni (teletrgovine) – Sektor za rezidenčne uporabnike
–   PROD_Teleprodaja – Služba za teleprodajo (telefonskih, internetnih storitev in trženje klicnih centrov)
–   PROD_Naročniška razmerja – Služb za naročniška razmerja
–   PROD_Vsebine – Sektor za multimedijske storitve in vsebine
–   PROD_Turizem – Služba za trženje hotelov in apartmajev
–   PROD_Splošno – Služba za finančno operativo kupcev

2.2   Nalogi

Za različne vsebinske sklope stroškov se uporabljajo različni tipi nalogov:

–   Tehnični nalogi, za spremljanje stroškov infrastrukture;
–   Operaterski nalogi, za spremljanje stroškov tk storitev (medoperaterskih stroškov);
–   Marketinški nalogi, za spremljanje stroškov marketinga;
–   Drugi nalogi, za spremljanje stroškov zavarovanja, varovanja, …

2.2.1 Tehnični nalogi

IT:

– IT_Računalniška oprema
– IT_Programi_Prodaja (CRM,...)
– IT_Programi_Omrežja (OSS, INVENTORY, BEST, REMEDY…)
– IT_Programi_ Administracija (SAP, DW, ATKAM,…)
– IT_Billing_Veleprodaja
– IT_Billing_Maloprodaja

Zgradbe:

– ZGR_Poslovne
– ZGR_Skladišča
– ZGR_Garaže
– ZGR_Apartmaji
– ZGR_Oprema prostorov

Podporni elementi:

– Nadzorni sistemi
– Elektroenergetski in klimatski sistemi
– Poraba električne energije
– Kabelska kanalizacija
– ZGR_Tehnološke zgradbe
– ZGR_Najeti prostori

Elementi omrežja:

– HRB_Medkrajevno kabelsko omrežje (MKO)
– HRB_Hrbtenično kabelsko omrežje (HKO)
– HRB_Hrbtenični sistemi prenosa (HSP)
– HRB_Medkrajevni sistemi prenosa (MSP)
– HRB_Centrali IX nivoja
– HRB_Centrale SX nivoja
– HRB_Centrale PX, LC nivoja
– HRB-DOST_ATM, EO
– HRB-DOST_SIPAX
– DOST_Naročniške plošče
– DOST_Dostopovno kabelsko omrežje (baker)
– DOST_Dostopovno kabelsko omrežje (optika)
– DOST_Glavni delilniki
– DOST_Optični delilniki
– DOST_Dostopovni sistemi prenosa
– DOST_NPCM
– DOST_EMX
– DOST_JTG
– DOST_Razcepniki za potrebe operaterjeva (sodostop)
– OSTALO (KKS, Infranet, TUS, Wimax, ...)
– TO_CTX (telefonski aparati)
– TO_Zakupljeni vodi (modemi)

- TO_ISDN (NT zaključki)
- TO_Fiksno-mobilni (aparati)
- IP HRB_IP jedrno omrežje,
- IP HRB_IP povezovalna oprema (za Internet),
- IP HRB_IP podporni sistemi,
- IP HRB_IP vročilna točka, VOIP
- IP HRB_IP agregacijsko omrežje,
- IP DOST_DSLAM,
- IP DOST_IP dostop za poslovnega uporabnika na lokaciji TS
- TO_IP CTX (telefonski aparati, anal. pretvorniki, stikala)
- TO_FTTH (optični modemi, CATV pretvorniki)
- TO_Širokopasovni dostop (modemi, razcepnik)
- TO_Širokopasovni dostop za poslovne uporabnike (dostopovna stikala, optični pretvorniki, usmerjevalniki-za VPN)
- TO_VOIP (Call Maneger, Cisco, Avaya)
- Multimedija (Planet 9)

2.2.2 Operaterski nalogi

- 591 MP-ostalo (videotelefonija, NeoWlan)
- 592 MP-vzdrževanje MP z mobilnimi operaterji
- 594 MP-tranzitni promet
- 595 MP-vzdrževanje MP s fiksnimi operaterji
- 596 MOS-zaključevanje mednarodnih klicev
- 597 MOS-zaključevanje mednarodnih klicev
- 598 MOS-tranz.in odh.tf prom.v tujini
- 599 MOS-IP tranzit
- 600 MOS-mednarodni javni operaterski zakupljeni vodi
- 601 MOS-mednarodni privatni zakupljeni vodi
- 602 MOS-ostale mednarodne storitve (Sipax, Telex, RTV)
- 603 MOS-signalni promet
- 604 GS-promet iz mobilnih omrežij-080
- 605 GS-promet iz fiksnih omrežij-080
- 606 GS-promet iz mobilnega in fiksnega omrežja
- 608 MOS-kolokacije v tujini
- 609 Odhodni klici-TS > mobilni
- 610 Odhodni klici-TS > fiksni
- 611 Dostop do interneta -0888
- 612 Klicni centri-vsebina
- 613 Teledat-1188 odkup storitev
- 614 Teledat-telefonski imeniki
- 615 OST-090 storitve-En. storitve z dodano vrednostjo
- 617 MP-promet za IPKO.net-(TS-Mobitel-IPKO.net)
- 616 Provizija za dostop do interne
- 619 GS-promet iz mobilnega in fiksnega omrežja
- 620 Odhodni klici-TS (IP) > mobilni
- 621 Odhodni klici-TS (IP) > fiksni
- 622 ZPŠ-optika
- 622 ZPŠ-optika najemnina
- 623 OST-prenosljivost številk

2.2.3 Marketinški nalogi

- Promocija storitev
- Korporativno oglaševanje
- Sejmi
- Sponzorstva

2.2.4 Ostali nalogi

- ADM_Zavarovalne premije
- ADM_Tehnično varovanje, požarna varnost
- ADM_Intelektualna lastnina – skupina Telekom
- ADM_Odkup dejavnosti – Prftec
- ADM_Tožba TUŠ Telekom
- PROD_Stroški v zvezi z računi
- PROD_Izvršbe
- PROD_Prodaja trgovskega blaga – provizija
- PROD_Prodajne aktivnosti-priključki/fiksni znesek
- PROD_Prodaja priključkov PSTN, ISDN-provizija
- PROD_Prodaja širokopasovnih priključkov-provizija
- PROD_Storitve širokopasovnega dostopa na maloprodajnem trgu
- PROD_Multimedijske vsebine
- PROD_Vzdrževanje baze in obdelovanje podatkov za 1188
- PROD_Prenosljivost številk med operaterji

3   DODATNA AMORTIZACIJA (CCA)

Amortizacija po HCA izhaja iz sistema SAP, za potrebe vrednotenja po tekočih cenah pa so narejeni dodatni izračuni v excelu:

~ nabavna vrednost osnovnih sredstev po tekočih cenah,

~ amortizacija po tekočih cenah,

~ dodatna amortizacija zaradi vrednotenja po tekočih cenah.

Nabavna vrednost osnovnih sredstev po tekočih cenah je izračunana s pomočjo indeksov povišanja oziroma znižanja cen skupin osnovnih sredstev po posameznih letih. Indeksi se računajo za določene skupine sredstev. Izračun indeksov je narejen s strani pooblaščenega cenilca. Pri sredstvih manjših vrednosti in sredstvih s krajšo življenjsko dobo se upoštevajo pretekli stroški in ni preračuna na tekoče stroške.

Skupine sredstev, ki so bile prevrednotene na tekoče cene so:

- EL_EN_SIST (elektroenergetski sistemi),
- KLIM_SIST (klimatski sistemi),
- KAB_KANAL (kabelska kanalizacija),
- HRB_IX (mednarodne centrale)),

- HRB_SX (medkrajevne centrale),
- HRB_PX (HRB_PX, LC),
- HRB_MKO (medkrajevno kabelsko omrežje),
- HRB_HKO (hrbtenično kabelsko omrežje),
- DOST_NARP (naročniške plošče),
- DOST_KAB_B (dostopovno kabelsko omrežje (baker),
- DOST_GD (glavni delilniki), označen rdeče – ker ni podatka
- DOST_NPCM (naročniški PCM),
- DOST_EMX (EMX),
- TO_ISDN (NT zaključki),
- TO_SD (širokopasovni dostop (modem, razcepnik).

Nabavno vrednost osnovnih sredstev na tekoče stroške izračunamo tako, da nabavne vrednosti osnovnih sredstev po HCA pomnožimo z indeksi povišanja oziroma znižanja cen in deležem nabavne vrednosti sredstev po posameznih letih nabave. 31.12.2003 (1.1.2004) je bilo vrednotenje sredstev glede na zahteve računovodskih standardov in v skladu s tem so bile popravljene tudi vrednosti sredstev v registru osnovnih sredstev. Od takrat pa se vsako leto izračunajo indeksi spremembe cen.

Amortizacija po tekočih cenah je izračunana na osnovi povprečne vrednosti sredstev po tekočih cenah in povprečne življenjske (amortizacijske) dobe sredstev.

Dodatna amortizacija zaradi vrednotenja po tekočih cenah predstavlja razliko med amortizacijo po tekočih stroških in amortizacijo po preteklih stroških. Dodatna amortizacija se ugotavlja po skupinah sredstev.

4 STROŠKI KAPITALA (WACC)

Izračun WACC je narejen po modelu CAPM po metodologiji Analysys Mason. Izračunan je na naslednji način:

~ Najprej izračunamo nominalni strošek lastniškega kapitala: netvegani stopnji donosa prištejemo mednarodno premijo za tveganje in premijo za deželno tveganje pri investiranju v delniški trg. Skupno premijo za naložbo v delnice korigiramo s t.i. beta koeficientom, ki meri občutljivost donosnosti Telekomove delnice na donosnost celotnega delniškega trga. V izračun je vključena beta, ki upošteva tudi finančni vzvod. Če upoštevamo še efektivno stopnjo davka na dobiček, dobimo nominalni strošek lastniškega kapitala pred davkom.

~ Sledi izračun nominalnega stroška dolga: netvegani stopnji donosa prištejemo dolžniško premijo za deželno tveganje in dolžniško premijo za tveganje za podjetje. Tako dobimo nominalni strošek dolga pred davkom.

~ Izračunamo delež lastniškega kapitala ter delež dolžniškega kapitala v celotnem kapitalu (dolžniškem in lastniškem).

~ Strošek lastniškega kapitala ponderiramo z deležem lastniškega kapitala, strošek dolžniškega kapitala pa ponderiramo z deležem dolžniškega kapitala ter oboje seštejemo.

Tako dobimo skupni strošek kapitala oziroma WACC pred davki, ki pove, kolikšna mora biti zahtevana donosnost, da se poplačajo davek na dobiček, obresti in lastniki podjetja.

5   POVZROČITELJI STROŠKOV (COST DRIVERS)

Stroške zabeležene na stroškovnih mestih in nalogih je potrebno razporediti na skupine storitev, bodisi neposredno ali posredno s pomočjo ključev. Neposredno se razporejajo stroški tistih, ki opravljajo aktivnosti vključevanja in odprave napak (SVON) ter aktivnosti vzdrževanja sredstev družbe (SUO).

5.1   Delitev stroškov stroškovnih mest

Osnova za delitev stroškov stroškovnih mest so aktivnosti. Prodajne aktivnosti lahko povežem s storitvami, zato stroške prodajnih stroškovnih mest razporejamo na skupine storitev. Aktivnosti povezane z omrežjem pa razporejamo na elemente omrežja (Tehnične naloge). Administrativne (podporne) aktivnosti kot so računovodstvo, finance, kontroling razporejamo na skupine storitev glede na predhodno razporejene stroške.

Aktivnosti na terenu, to so aktivnosti vključevanja in odprave napak ter vzdrževanja, se beležijo sproti (dnevno, tedensko) in se mesečno razporejajo na skupine storitev ali elemente omrežje (v sistemu SAP):

–   *Aktivnosti vključevanja in odprave napak (ure, material, storitve) se beležijo na naloge tipa TV, TM in se mesečno poravnavajo na storitve, terminalno opremo ali dele dostopovnega omrežja.*

–   *Aktivnosti vzdrževanja (ure, material, storitve) se beležijo na naloge tipa DN, in se mesečno poravnavajo na elemente omrežja.*

Za delitev stroškov ostalih stroškovnih mest pa se **kot ključ uporabljajo zabeležene aktivnosti na nalogih.**

5.2   Delitev stroškov z nalogov

Stroški nalogov se razporejajo na skupine storitev, bodisi neposredno ali posredno s pomočjo ključev.

5.2.1   <u>Delitev stroškov tehničnih nalogov</u>

Stroški tehničnih nalogov se razporejajo na skupine storitev neposredno ali posredno s pomočjo ključev.
Neposredno na skupine storitev se razporeja le majhen del stroškov kot npr. stroški terminalne opreme, ATM, Elastično omrežje, JTG, …

Vsi ostali stroški se na skupine storitev razporejajo s pomočjo ključev. Ključi so večinoma fizični podatki (m2, število minut, število bakrenih paric, število priključkov,…)., v kolikor le teh ni na voljo pa ocene fizičnih podatkov (ocena porabe električne energije, ocenjen delež uporabe,….)

Merila za razporejanje stroškov s tehničnih nalogov so naslednja[1]:

COST OBJECT (ACTIVITY)	COST DRIVERS
TNAL_BUILDINGS_Business	1. m2; 2. number of employees for business buildings
TNAL_BUILDINGS_Warehouse	Estimation of room space used for equipment
TNAL_BUILDINGS_Garage	Like ADMIN_General (Finance, Accounting, Controling,...)
TNAL_BUILDINGS_Apartments	Non telco
TNAL_BUILDINGS_Network	Estimation of room space used for network elements
TNAL_BUILDINGS_Rental	Estimation of room space used for business and technical buildings
TNAL_BUILDINGS_Office Equipment	Like business buildings
TNAL_IT_Hardware	Estimation of software usage (based on gross fixed value of software)
TNAL_IT_Software Sales (CRM, ..)	Estimation based on retail revenues
TNAL_IT_Software Network (OSS, INVENTORY, BEST, REMEDY...)	Estimation based on costs of network element excluding deprecation
TNAL_IT_Software Administration (SAP, DW, ATKAM,...)	Like ADMIN_General (Finance, Accounting, Controling,...)
TNAL_IT_Billing Wholesale	Revenues on wholesale market
TNAL_IT_Billing Retail	Revenues on retail market
TNAL_NET_Control Systems	Estimation of usage management & control systems for network elements
TNAL_NET_Control IP	
TNAL_NET_Electric power supply systems	Estimation of usage electric power supply, air-conditioning systems (including electricity) for network elements
TNAL_NET_Air-conditioning systems	Estimation of usage electric power supply, air-conditioning systems (including electricity) for network elements
TNAL_NET_Electricty	Estimation of usage electric power supply, air-conditioning systems (including electricity) for network elements
TNAL_NET_Ducts	Estimation based on gross fixed value of cables
TNAL_NET_CORE_IX	Number of minutes
TNAL_NET_CORE_SX	Number of minutes
TNAL_NET_CORE_PX, LC	Number of minutes
TNAL_CORE_Cable Network (MKO)	Number of used optical fibre in backbone
TNAL_CORE_Cable Network (HKO)	Number of used optical fibre in backbone
TNAL_CORE_Transmision Systems (HSP)	Usage of backbone systems (sample: 20 % of backbone systems)
TNAL_CORE_Transmision Systems (MSP)	Usage of backbone systems (sample: 20 % of backbone systems)
TNAL_CORE_ACESS_ATM, EO	
TNAL_CORE_ACESS_SIPAX	Direct costs
TNAL_ACCESS_Line Cards	Number of connections
TNAL_ACCESS_Cable network (cooper)	Number of used cooper pairs in access
TNAL_ACCESS_Cable network (optical)	Estimation based on number of used optical fibre in access
TNAL_ACCESS_MDF	Number of used cooper pairs in access
TNAL_ACCESS_Optical Distribution Frames	
TNAL_ACCESS_Access Systems	Capacity of the systems
TNAL_ACCESS_NPCM	Number of PCM connections
TNAL_ACCESS_EMX	Number of BB connections (rental-with, without TDM)
TNAL_ACCESS_Public Phones	Direct costs of Public phones
TNAL_ACCESS_Spliter for Shared Disbundled Access	Direct costs of Shared access
TNAL_OTHER_(Cable TV systems, Infranet,...)	Costs of other telco services
TNAL_User Eqipment_CTX (telephone devices)	Direct costs of CTX
TNAL_User Eqipment_Leased lines (modems)	Average number of leased lines (WS, Ret)
TNAL_User equipment_ISDN (NT end)	Direct costs of ISDN BA
TNAL_User equipment_Fix-mobile (devices)	Direct costs of PSTN
TNAL_IP CORE_IP Core Network (incl. BRAS)	Capacity of backbone (in Mbit/s)
TNAL_IP CORE_ IP Connection network (for Internet)	
TNAL_IP CORE_IP Mgmt systems	
TNAL_IP CORE_IP service delovery point	
TNAL_IP CORE_VOIP	
TNAL_IP ACCESS/CORE_IP agregation network	
TNAL_IP ACCESS_DSLAM (IP, ATM, FAN)	
TNAL_IP ACCESS_IP acess for business users on location TS	Number of connections
TNAL_User equipment_IP CTX (telephone devices, switches)	Direct costs of IP CTX
TNAL_User equipment_FTTH (optical modems, CATV converters)	Number of BB connections (rental-with, without TDM)
TNAL_User equipment_Broadband Access (modems, spliter)	Number of BB connections (rental-with, without TDM)
TNAL_User equipment_Broadband Access for business users (switches, routers)	Direct costs of VPN
TNAL_User equipment_VOIP (Call Maneger, Cisco, Avaya)	Direct costs of VOIP ??
TNAL_Planet 9	Direct costs of rental equipment
TNAL_Ostalo 2007	Estimations based on cost of promotion by services

---

[1] Opomba: vrstice označene z rumeno barvo predstavljajo direktne stroške storitev medomrežnega povezovanja, z zeleno barvo pa indirektne stroške teh storitev.

5.2.2 Delitev stroškov operaterskih nalogov

Stroški operaterskih nalogov večinoma predstavljajo neposredne stroške storitev. Kljub temu pa je del stroškov potrebno razporediti s pomočjo ključev.

Kot ključ je uporabljen promet[2]:

COST OBJECT (ACTIVITY)	COST DRIVERS
TOPR_INTERCONNECTION_other (videotelephone, neowlan)	Direct costs
TOPR_TRAFFIC_support interconnection with mobil operaters	Direct costs
TOPR_INTERCONNECTION_transit	Direct costs
TOPR_TRAFFIC_support interconnection with fix operaters	Direct costs
TOPR_INTERNATIONAL_termination mobil	Direct costs
TOPR_INTERNATIONAL_termination fix	Direct costs
TOPR_INTERNATIONAL_tansit and origination	Direct costs
TOPR_INTERNATIONAL_ IP transit	Direct costs
TOPR_INTERNATIONAL_public leased lines international	Direct costs
TOPR_INTERNATIONAL_private leased lines international	Direct costs
TOPR_INTERNATIONAL_other international services (Sipax...)	Direct costs
TOPR_INTERNATIONAL_signal traffic	Direct costs
TOPR_TRAFFIC_from mobil networks 080	Direct costs
TOPR_TRAFFIC_from fix networks 080	Direct costs
TOPR_TRAFFIC_from mobil and fix networks	Direct costs
TOPR_TRAFFIC_from Telekom Slovenije to operaters - 090	Direct costs
TOPR_INTERNATIONAL_collocation abroad	Direct costs
TOPR_TRAFFIC_Origination - Telekom Slovenije to mobil	Direct costs
TOPR_TRAFFIC_Origination - Telekom Slovenije to fix	Direct costs
TOPR_TRAFFIC_Access internet - 0888	Direct costs
TOPR_TRAFFIC_Call centre - content	Direct costs
TOPR_OTHER_Teledat - 1188 - services from Teledat	Direct costs
TOPR_OTHER_Teledat - telephone directory	Direct costs
TOPR_TRAFFIC_Other - 090 services with added value	Direct costs
TOPR_BB_Commissions for access internet	Direct costs
TOPR_INTERCONNECTION_traffic for IPKO (daughter company)	Direct costs
TOPR_TRAFFIC_traffic form mobil and fix network	Direct costs
TOPR_TRAFFIC_Origination - Telekom Slovenije to mobil (IP)	Direct costs
TOPR_TRAFFIC_Origination - Telekom Slovenije to fix (IP)	Direct costs
TOPR_LEAST LINES_Least capacitey - fibre	Direct costs
TOPR_INTERCONNECTION_portability number	Direct costs

5.2.3 Delitev stroškov marketinških nalogov

Stroški marketinga se razporejajo na skupine storitev neposredno ali posredno s pomočjo ključev. **Promocija storitev predstavlja neposredne stroške,** medtem ko stroški korporativnega oglaševanja, sejmov in sponzorstev predstavljajo posredne stroške, zato se razporejajo s pomočjo ključev.

---

[2] Opomba: vrstice označene z rumeno barvo predstavljajo direktne stroške storitev medomrežnega povezovanja.

Kot ključ je uporabljen delež stroškov promocije storitev:

COST OBJECT (ACTIVITY)	COST DRIVERS
TMAR_PROMOTIN_telephony services (PSTN, ISDN, CTX)	
TMAR_PROMOTIN_business communications	
TMAR_PROMOTIN_BB	Direct cost
TMAR_PROMOTIN_090	Direct cost
TMAR_PROMOTIN_fibre	Direct cost
TMAR_PROMOTIN_other	Direct cost
TMAR_PROMOTIN_teleshops	Direct cost
TMAR_PROMOTIN_TV	Direct cost
TMAR_PROMOTIN_postal Siol	Direct cost
TMAR_PROMOTIN_3GLAV	Direct cost
TMAR_SPONSOR_sponsoring	Estimations based on cost of promotion by services
TMAR_CORPORATE _corporate	Estimations based on cost of promotion by services
TMAR_FAIRS_fairs	Estimations based on cost of promotion by services

Stroški marketinga se ne razporejajo na storitve medomrežnega povezovanja.

5.2.4   Delitev stroškov drugih nalogov

Drugi stroški, ki se spremljajo na nalogih se neposredno ali posredno razporejajo na storitve ali elemente omrežja.

Za delitev posrednih stroškov se uporabljajo različni ključi[3]:

COST OBJECT (ACTIVITY)	COST DRIVERS
TVAR_ADM_Support	Network and sales costs allocated to the services excluded costs of operators
TVAR_ADM_Suits	Network and sales costs allocated to the services excluded costs of operators
TVAR_ADM_Security	Estimations based on gross fixed value of assets
TVAR_ADM_Insurance fees (equipment)	Estimations based on gross fixed value of assets
TVAR_ADM_Insurance fees (employees)	Estimations based on number of employees
TVAR_SALES_Cost of goods sold	Direct costs
TVAR_SALES_Costs of BB Content	Direct costs
TVAR_SALES_Costs of BB internet	Direct costs
TVAR_SALES_Costs of BB TV	Direct costs
TVAR_SALES_Cost of BB	Direct costs_Connection BB
TVAR_SALES_Call centre	
TVAR_SALES_Retail TF	Revenues_fix telephony
TVAR_SALES_Retail	Revenues_all retail services
TVAR_SALES_Costs of printing and distributing bills	Number of customers
TVAR_SALES_Execution	Estimation of activities based on revenues
TVAR_SALES_Goods for sale	Direct costs
FINN, FINR_ADM_Provisions	Network and sales costs allocated to the services excluded costs of operators
PROJ_OMR_WiMAX	OTHER (Cable TV systems, Infranet,...)???
PROJ_OMR_Network Engineer	ACCESS_Cable network (cooper)
PRIH_SALES_Material for sale to GVO	Direct costs
PRIH_SALES_Material for sale to Mobitel	Direct costs
AVTO_ADM_Vehicles	Estimation of activities based on cars usage per cost center

6   IZRAČUN STROŠKOVNIH CEN

S pomočjo modela stroške razporejamo na storitev medomrežnega povezovanja delimo z dejanskim obračunanim številom minut, kar nam da stroškovno ceno za minuto storitve zaključevanja, psoredovanj in tranzita.

---

[3] Opomba: vrstice označene z rumeno barvo predstavljajo direktne stroške storitev medomrežnega povezovanja, z zeleno barvo pa indirektne stroške teh storitev.